

PFF's KRAV TIL TAKSFTFORHANDLINGENE 2022

Generelle forutsetninger

Godt 2 år har nå gått siden koronapandemien startet, nå ser den ut til å være over igjen. Pandemien har bydd på betydelige utfordringer for fysioterapeuter generelt, og spesielt for næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtaler. Det har vært en generell nedstengning i 2020, og tidvis nedstengninger hos mange fysioterapeuter grunnet karantener og isolasjon for fysioterapeutene selv frem til våren 2022. Videre har det vært begrensninger i form av avstandskrav og antall personer som kunne befinne seg i lokalene samtidig. I siste del av pandemien har det vært mange pasienter som har avbestilt planlagte behandlingstimer grunnet luftveissymptomer, og dermed «forbud» mot å møte til behandling. Dette har spesielt vært tilfellet i siste del av 2021 og begynnelsen av 2022. Pandemien har også ført til økte kostnader grunnet intensiverte rengjøringsrutiner og smitteforebyggende tiltak frem til våren 2022. sammenfattende har pandemien ført til reduserte inntekter og økte utgifter, og dermed en reduksjon av driftsresultatet for nærmest alle fysioterapeuter som omfattes av ordningen med driftsavtaler helt frem til april 2022.

I tillegg til dette har vi det siste halve året opplevd en betydelig økning i energi- og vareprisene som også har bidratt til en reduksjon av næringsinntektene for medlemmene våre. Denne økningen er ikke fanget opp av KPI(RNB) som ble lagt til grunn i beregningen av kostnadskomponenten for inneværende periode. KPI(RNB) ble våren 2021 anslått til 2,8 % mens den reelle økningen ble på 4,5 %. En økning av utgiftene for næringsdrivende uten at denne kompenseres med en økning av inntektene medfører en nedgang i inntekten.

Koronapandemien og den generelle kostnadsutviklingen har det siste året således hatt en betydelig negativ innvirkning på økonomien til næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtaler som må kompenseres ved dette årets takstjusteringer.

PFF vil også henlede oppmerksomheten på viktige forhold ved beregning av inntektskomponenten som ikke tidligere har blitt tillagt noen vekt ved fastsettelsen av denne. Det ene forholdet er at det i lønnsforhandlingene inngår andre elementer enn den rene lønnsøkningen. I lønnsforhandlingene er eksempelvis også pensjonsbetingelser, ordninger for sykepenger og lokale og personlige tillegg elementer i oppgjøret. Disse elementene er ikke hensyntatt ved fastsettelse av inntektskomponenten i takstforhandlingene, noe som bevirker at fysioterapeuter med kommunale driftsavtaler ikke følger med i inntektsutviklingen i samfunnet for øvrig, heller ikke sammenliknet med frontfagene. Det er imidlertid vanskelig å påvise dette eksakt år for år, fordi vi bare har tilgang til eksakte tall når det gjelder driftsinntektene. På utgiftssiden er det en betydelig variasjon fra praksis til praksis, mellom by og land, og mellom landsdelene. I forbindelse med de årlige takstjusteringene er det foretatt undersøkelser av både inntekter og utgifter for fysioterapeuter med driftsavtaler. Det er i disse undersøkelsene ikke foretatt en nøyaktig registrering av arbeidstiden for fysioterapeutene, dette vanskeliggjør en eksakt registrering av inntekten pr. årsverk. De undersøkelsene som er foretatt i 2007, 2014 og 2018 har likevel tydelig bekreftet

en lavere inntektsutvikling enn for lønningene i samfunnet for øvrig, men de kompensasjonene dette har utløst har ikke vært tilstrekkelige.

Et forhold som også har bidratt til at fysioterapeuter med driftsavtaler ikke har fått full kompensasjon for den generelle utviklingen i samfunnet er at det har vært en noe utradisjonell praksis for å finansiere ny kompetanse, nye takster og ekstraordinære utgiftsøkninger. Disse har i en del tilfeller blitt helt eller delvis finansiert innen rammen, ved at andre takster ikke har fått det påslaget som prisstigning og lønnsutvikling skulle tilsi. Dette har naturligvis også bidratt til en mindre inntektsutvikling hos fysioterapeuter med driftsavtaler enn forutsatt, og at inntektsutviklingen over en lang årrekke ikke har vært tilfredsstillende. Nye takster som helt eller delvis er finansiert innen rammen er A2k, H1, H2, A4 og A1i.

RAMMEN

Det arbeides fortsatt med å komme frem til et resultat i den partssammensatte gruppen om kostnadskomponenten. Det reviderte nasjonalbudsjettet for 2023 legges frem den 12. mai, og lønnsoppjøret er i en meklingsprosess som har frist til 23. mai 2022. Det mangler således en del forutsetninger for å fremme et eksakt rammekrav, og det tas derfor forbehold om endringer av dette etter hvert som forutsetningene kommer på plass.

Foreløpige forutsetninger for beregning av rammen:

Beregning av rammen				
Vekting	ELEMENT	Mai 2022	Beregning	Resultat
0,70	Inntektskomponenten			3,70 %
	Frontfag ramme	3,70 %		
0,30	Kostnadskomponenten			
0,10	Lønnsvekst KS Gruppe 1		0,38 %	
0,42	Bolig, lys brensel	7,90 %	3,32 %	
0,48	KPI i Revidert NB - 2022		1,92 %	

Når det gjelder KPI(RNB) minner PFF om at alle forbundene har bedt om at man i stedet bruker historiske endringer og ikke et estimat. Dette bør avklares før åpningsmøtet, slik at det blir mulig å legge frem et krav.

Et rammekrav presenteres når alle forutsetningene for dette er på plass.

Kostnadsk.	Inntektskom	Overheng	Årsresultat	fra 1/7
	3,70 %	2,40 %		

KRAV UTENFOR RAMMEN

Kompensasjon for større prisstigning enn forutsatt i KPI(RNB)

Ved siste takstforhandling ble det lagt til grunn en prisstigning på 2,8 % i KPI(RNB). Stigningen ble imidlertid langt høyere, og der har derfor blitt en underdekning av utgiftene for våre medlemmer som må kompenseres for at inntektsutviklingen skal holde tritt med sammenliknbare grupper. Fra mars til mars utviser KPI en vekst på 4,5 %, det blir derfor en differanse på 1,7 % i beregningsgrunnlaget for kostnadskomponenten. Med den reelle verdien lagt til grunn ville kostnadskomponenten for 2021 blitt 4,44 %, og dette ville gitt en økning av den samlede rammen med 1 %. 1% av rammen for 2021 tilsvarer

kr. 25 327 832. PFF krever derfor en kompensasjon utenfor rammen på grunn av større prisstigning enn forutsatt på **kr. 25 327 832**

Kompensasjon for økte strømpriser i perioden 2021-22

For fysioterapeuter lokalisert i områdene NO1, NO2 og NO5 der prisene har vært ekstremt høye på slutten av året og helt frem til i dag, og sannsynligvis holder seg høye frem til 01.07.2022. Det er snakk om en prisforskjell i forhold til de øvrige områdene på rundt 30 gangen, altså ca. 3 000 %. Ifølge undersøkelser PFF tidligere har foretatt bruker en klinikk for 4 fysioterapeuter ca. like mye strøm i året som en enebolig av gjennomsnittlig størrelse, ca. 30 000 KWH i året. For hver fysioterapeut blir det et forbruk på 7 500 KWH pr. år, som PFF vil legge til grunn i den videre beregningen. Videre legger PFF til grunn en merkostnad pr. KWH inkludert moms på kr. 1,80. Dette forholdet vil få en varighet på ca. 6 måneder, og dermed omfatte 3 750 KWH til en merkostnad av totalt $3\,750 \times 1,80 \text{ kr.} = 6\,750$.

PFF krever at denne kostnaden dekkes inn av staten i form av at det innføres en takst finansiert utenfor rammen som kan brukes 1 gang innen 30.09.2022 av de fysioterapeutene som befinner seg innen de nevnte områdene.

Taksten kan da kalles H11 med en uttelling på kr. 6 750.

PFF viser til at andre næringer har fått kompensasjonsordninger for høye strømpriser, og mener derfor ikke at det er nødvendig å kostnadsberegne dette kravet eksakt. Antakelig vil det være 2 500 fysioterapeuter som vil være kvalifiserte for å benytte seg av denne taksten, men dette tallet er nok så usikkert.

Kompensasjon for inntektstap grunnet korona 2021-22

Som beskrevet i innledningen har næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtale hatt et inntektstap grunnet koronasituasjonen og pålagte begrensninger i driften i perioden 2021-22. Dette skyldes avbestillinger, egen karantene/isolasjon, begrensninger i gruppestørrelser og innskjerpede rengjøringsrutiner.

TBU for 2021-22 viser en nedgang i takstbruken for alle tidstakstene som avspeiler den aktivitetsbegrensningen som har vært i perioden. Status for nedgangen er:

A3a	-5,1 %
A3b	-7,8 %
A8a	-1,4 %
A8b	-0,8 %
A9a	-4,5 %
A9b	-5,8 %

I tillegg til de faktorene som er nevnt ovenfor som fører til nedsatt volum kommer at det har vært en nedgang på antall utøvere på 51 av 3674. Dette tilsvarer 1,4 %.

Av TBU ses en fremgang i bruken av C-takstene. Denne fremgangen skal ses på bakgrunn av den store tilbakegangen det var for denne gruppen i perioden 2020-21. Sammenliknet med TBU 2018-19 er det fortsatt et betydelig mindre volum enn før pandemien.

Anslagsvis har det vært en samlet nedgang i tidstakstbruken på 5,5 %, som ved korreksjon for mindre antall utøvere reduseres til 4,1 %.

Enkelte andre takster har hatt en økt bruk i siste periode, det gjelder spesielt A1-takstene. Dette har imidlertid liten betydning siden volumet av disse takstene er svært begrenset, og at bruken av disse ikke erstatter bruken av tidstakstene.

Nedgangen i bruk av tidstakstene som PFF ovenfor har estimert til 4,1 % skyldes i hovedsak korte fravær grunnet karantene, luftveissymptomer, isolasjon hos utøverne som ikke fører til utbetaling av hverken sykepenger fra NAV eller eventuelle sykeavbruddsforsikringer som begge har 16 karensdager. I tillegg til dette kommer et økt antall avbestillinger fra pasienter av samme grunner som nevnt for utøverne. PFF har foretatt en mindre spørreundersøkelse av dette, denne viser at fysioterapeuter i liten grad har belastet pasientene for ikke benyttede timer av hensyn til risikoen for at disse da møter til behandling med luftveissymptomer som forsøkes skjult.

PFF vil i denne sammenhengen poengtere at næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtaler er forhindret i å kompensere inntektstap med prisjusteringer. Det er en del av avtalesystemet at de av staten fastsatte takstene skal følges. Det er på denne bakgrunnen aktuelt å kreve en kompensasjon av staten/KS for den sviktende inntekten, et fenomen som ikke rammer ansatte fysioterapeuter.

En nedgang på 4,1 % i aktiviteten for tidstakstene tilsvarer et inntektstap på ca. kr. 80 mill.

PFF krever derfor en kompensasjon utenfor rammen på grunn av koronarelatert inntektssvikt på **kr. 80 000 000**

Harmonisering av takster

PFF har i lys av Helsedirektoratets arbeid med spesialisttakstene og en harmonisering av disse vurdert forholdet mellom takstene A3, A8 og A9. Vi har gjort følgende funn om honorartakstene i en analyse av utviklingen siden 2000:

TEKST	ENDRING A3	ENDRING A8	ENDRING A9	ENDRING DRIFTSTILSK.
Økning 2000-2008	39 %	32 %	36 %	37 %
Økning 2009-2016	51 %	14 %	22 %	44 %
Økning 2017-2021	26 %	14 %	16 %	13 %
Økning 2000-2021	150 %	62 %	83 %	161 %
Timepris i dag 2021-22	520	764	639	
Andel av A3	100 %	147 %	123 %	
«Påslag» i forhold til A3	0	47 %	23 %	

At det tilsynelatende er en kraftig forskjell på takst A3 og spesialisttakstene er at det ved flere anledninger har blitt overført midler fra takster som er tatt ut av systemet til tidstakstene. Dette har hatt en betydelig større effekt for A3 taksten enn for de øvrige takstene, men reflekterer ikke en tilsvarende økning i inntjeningen.

Det som er av betydning for inntjeningen er mer hvilket timehonorar takstsystemet bidrar med i inntekten i dagens situasjon for de 3 kategoriene, som nå er nærmest likestilte med hensyn til «tilleggstakster».

Dersom det skal gjøres en reell vurdering av forholdet mellom de 3 takstkategoriene må timehonoraret legges til grunn i en sammenlikning og ikke bare honorarprisen på takstene. Man kommer da frem til en fordeling som er noe jevnere og ses i tabellen på neste side:

TEKST	A3	A8	A9
Timepris i dag	520	764	639
100 % drt. Pr. time	294	294	294
Samlet beløp pr. time	814	1058	933
Andel av A3	100,00 %	129,98 %	114,62 %

Siden det går mot en utvikling med et likt «påslag» for alle med spesialistkompetanse ser PFF at det er nødvendig med en utjevning av forskjellene mellom kategoriene i tabellen ovenfor. Vi har spesielt vurdert hva som vil være en passende forskjell på honoraret for allmenn- og spesialistkompetanse, og kommet frem til at en forskjell på 20 % kan være passende.

Det betyr at det må finne sted en utjevning av takstene, ved at takstene A3 og A9 må heves i forhold til A8.

PFF mener, i lys av at fysioterapeuter med driftsavtaler ikke har hatt en inntektsutvikling som forutsatt, at en slik utjevning skal foretas ved at det tilføres midler utenfor rammen til heving av takstene A3 og A9. Vi fremmer derfor et krav om at en slik regulering skjer ved at Takst A3 og A9 denne gangen økes med henholdsvis 1,0 % og 1,20 % ved tilførsel av midler utenfor rammen.

PFF vil i denne sammenhengen anføre at det som tidligere beskrevet er foretatt finansiering av nye takster og ny kompetanse innenfor rammen, noe som har bidratt til en for lav inntektsutvikling, som med dette vil kompenseres noe.

Tabellen nedenfor viser utslaget av en slik metode.

TAKST	Honorar 21-22	Andel samlet	Andel A3	Forh. Res.	JUSTERING	RES. 22-23	NY FORDELING
A3	1 846 369 877	68,143 %	1,00	3,75 %	1,00 %	1 934 072 446,16	68,286 %
A8	640 291 557	23,631 %	0,35	3,75 %	0,00 %	664 302 490,39	23,455 %
A9	222 886 168	8,226 %	0,12	3,75 %	1,20 %	233 919 033,32	8,259 %
Samlet	2 709 547 602	100 %			4,53 %	2 832 293 969,86	100 %

Kostnaden for staten blir med denne metoden i alt kr. 21 138 333, og vil da gi en resulterende fordelingsprofil som vist nedenfor:

	A3	A8	A9
Ny andel av A3	100,00 %	129,07 %	114,77 %
ENDRING TOTALT	4,78 %	3,75 %	4,91 %
Endring andel A3	1,03 %	0,00 %	1,16 %

Som det ses, vil en så beskjedne regulering ikke medføre noen stor endring av fordelingsprofilen mellom de 3 takstkategoriene og det vil ta lang tid å få til en harmonisering. Dette kan naturligvis fremskyndes ved at statens bidrag økes.

Kompensasjon for mindre inntektsutvikling enn generelt i samfunnet

Ved takstforhandlingene i 2020 ble inntektskomponenten fastsatt til 1,7 % og i 2021 til 2,7 %. Går man inn på SSB ser man at endringen i den gjennomsnittlige månedslønnen for alle sektorer, kvinner og menn, har vært på 4,2 % for perioden 2020 til 2021, tallene er oppdatert den 8. februar 2022. Fra samme statistikk ses under de ulike yrkesgruppene at det ikke finnes et yrke der den gjennomsnittlige månedslønnen har hatt en

økning som har vært mindre enn 3,3 %. Høyskoleyrkene har hatt en økning på 4,2 %, og kommunesektoren en økning på 4,4 %.

PFF finner at dette viser at rammen i frontfaget ikke avspeiler utviklingen av lønninger i samfunnet. Ved slavisk å følge denne rammen i fastsettelsen av inntektskomponenten vil føre til at næringsdrivende fysioterapeuter med driftsavtaler ikke holder tritt med lønnsutviklingen.

PFF krever på bakgrunn av dette at det gis en kompensasjon utenfor rammen for den lave inntektsutviklingen siden 2020 som tilsvarer utviklingen i kommunesektoren. Differansen er $4,4\% - 2,7\% = 1,7\%$, som beregnes av rammen for 2021, og resulterer da i et kompensasjonskrav på

kr. 43 057 314

PFF's samlede krav utenfor rammen blir dermed kr.169 503 479

FORDELING AV RAMMEN

PFF foreslår at rammen på 3,75 % fordeles likt på alle takstene slik at alle kategorier av fysioterapeuter får en kompensasjon for økte kostnader og lønninger. I tillegg krever PFF som beskrevet ovenfor at takstene A3 og A9 økes med henholdsvis 1,0 % og 1,2 % utover rammen for å nærme oss en harmonisering av kompetansetakstene. Sistnevnte tiltak krever PFF som anført finansiert utenfor rammen.

Når det gjelder fordeling av rammen minner PFF om at det ved siste takstforhandling ble god tatt krav om at egenandelene for de forskjellige tidstakstene skulle «harmoniseres»: PFF tolker dette slik at alle tidstakster skal ha omtrent samme prosentvise refusjonsandel av honoraret.

EPJ-løftet

PFF krever EPJ-løftet videreført. I dagens situasjon med inntekts nedgang mener PFF at beløpet på kr. 3 mill. **i sin helhet betales av staten.**

Tilskudd til fellesformål for fysioterapeuter

PFF krever at avsetningen til Fysiofondet beregnes som tidligere.

Forbehold

PFF tar forbehold om nye og endrede krav etter hvert som de tilgrunnleggende forutsetningene blir tilgjengelige, dvs. KPI(RNB) og lønnsveksten KL gruppe 1. Det foreligger heller ikke en omforent modell for beregning av kostandskomponenten.

Det tas også forbehold om endrede krav etter hvert som forhandlingene pågår.

Med vennlig hilsen

Henning Jensen